

§ 227

Svar på motion om att stödja kompetensutveckling för obehöriga lärare

INLEDNING

Per-Olov Rapp (S) inkom den 5 mars 2020 med rubricerad motion. Motionären föreslår att Sala kommun inför kompetenshöjande insatser för anställda obehöriga ämnesbehöriga lärare.

Beslutsunderlag

Bilaga SK 2021.1226, svar på motion kommunstyrelsens ordförande, 2021-10-20

Bilaga SK 2020.4995, protokollsutdrag från SKN, § 44, 2020-06-16

Bilaga SK 2020.4500, yttrande från barn- och utbildning, 2020-06-09

Bilaga SK 2020.1453, motion från Socialdemokraterna, 2020-03-05

Yrkanden

Anders Wigelsbo (C) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anse motionen besvarad.

Ulrika Spårebo (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på sitt eget yrkande mot Ulrika Spårebo (S) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att anse motionen besvarad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande

Svar på motion om att stödja kompetensutveckling för obehöriga lärare

Per-Olov Rapp (S) inkom den 27 april 2020 med rubricerad motion.

Motionären yrkar

att Sala kommun inför kompetenshöjande insatser för anställda obehöriga ämnesobehöriga lärare

Motionären skriver att läsåret 2018/19 utgjorde antal tjänstgörande lärare i grundskolan med lärarlegitimation och behörighet i ämnet i Sala 66,4%. Siffran är lägre för de yngre årskurserna och högre för de högre årskurserna. Det varierar också ordentligt beroende på skola och ämne i skolan.

Att lärare är utbildade är viktigt för kvaliteten i undervisningen och för elevers trygghet och rättigheter. Enligt skollagen är bara lärare och förskollärare med legitimation behöriga att undervisa. Men på grund av lärarbristen uppfylls inte detta på långa vägar.

Det finns många olika vägar att gå för att stödja obehöriga lärare att bli ämnesbehöriga. Många obehöriga lärare har lång praktisk erfarenhet som lärare vilket staten bättre skulle kunna hitta valideringsformer för. Inte ovanligt är att obehöriga lärare själva har tagit initiativ till att gå distansutbildningar för att nå teoretisk behörighet. I sådana fall finns i många kommuner/rektorsområden ett kommunalt stöd för att hjälpa till med studiefinansieringen, tex fri kurslitteratur, fria resor till distansutbildningar eller/och att för varje 7,5 högskolepoäng ge den studerande ett antal undervisningsfria dagar per läsår utan avdrag på lön Sala kommun skulle med strategiska kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare kunna få dem att stanna i skolan och därmed ge både elever och lärare en större trygghet i undervisningen och anställningen.

Motionen har remitterats till dåvarande Skolnämnden för yttrande.

I yttrandet framgår att Barn och Utbildning är en lärande organisation och lägger stor vikt vid att medarbetare vill lära sig mer och utvecklas i sitt arbete.

Rektorerna har tillsammans gjort en överenskommelse om vägledning för likvärdig bedömning utifrån gällande lagstiftning och kommunens regler. I den överenskommelsen framgår att behörighetsgivande utbildningar inte skall bekostas av arbetsgivaren, exempelvis lärarutbildning eller motsvarande. Det är individens eget ansvar.

Kommunstyrelsen

Alla medborgare har likvärdiga möjligheter att söka bidrag och lån för sådant, exempelvis genom CSN.

Undantag för Barn och Utbildnings och rektorernas ståndpunkt i detta kan gälla specifika villkor vid utbildningar enligt samverkansavtal mellan kommun/kommuner och utbildningsanordnare, exempelvis universitet och högskolor. Det finns idag enstaka medarbetare som ingår i sådana avtal och till hösten 2021 finns ett mer omfattande avtal med Mälardalens högskola om lärarutbildning kombinerat med anställning och därmed lön.

Av rektorernas gemensamma överenskommelse om vägledning för likvärdig bedömning framgår också att arbetsgivaren vid poänggivande högskoleutbildning kan stå för nödvändig litteratur, enstaka utbildningstillfällen på arbetstid och rimliga resekostnader.

Villkoren kan förenas med krav på motprestation, exempelvis att utbildningen är en del av det kollegiala lärandet, där kunskapen från utbildningen ska spridas till flera. De kan ske genom krav på dokumentation, ansvar för programpunkt under utbildningsdagar och liknande, eller processarbete i arbetslaget.

I praktiken finns alltså redan stöd för kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare och som är förankrade i standardprocesser för en likvärdig bedömning av hur dessa skall tillämpas.

Barn och Utbildning uppfattar att detta är ett väl fungerande system som också snabbt kan anpassas till omvärldsförändringar. Konstruktioner för avtal med högskolor och universitet förändras kontinuerligt och ibland kopplas detta till möjliga statsbidrag av olika slag. Om tillämningen blir starkare detaljstyrd av politiska beslut, kan det innebära att möjligheten till anpassningar till nya förutsättningar blir svårare att göra, då processen blir mer komplicerad och kan dra ut på tiden.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad

Anders Wigelsbo (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Socialdemokraterna

SALA

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2020 -03- 05
Diariernr	
Dpb:	

Kommunfullmäktige i Sala kommun

Motion

Väckes av: **Per-Olov Rapp (S)**

Motion om att stödja kompetenshöjning för obehöriga lärare

Läsåret 2018/19 utgjorde antal tjänstgörande lärare i grundskolan med lärarlegitimation och behörighet i ämnet i Sala 66,4%. Siffran är lägre för de yngre årskurserna och högre för de högre årskurserna. Det varierar också ordentligt beroende på skola och ämne i skolan.

Att lärare är utbildade är viktigt för kvaliteten i undervisningen och för elevers trygghet och rättigheter. Enligt skollagen är bara lärare och förskollärare med legitimation behöriga att undervisa. Men på grund av lärarbristen uppfylls inte detta på långa vägar.

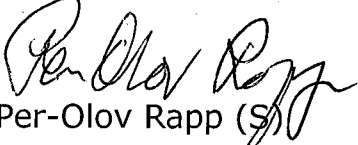
Lärarbristen kräver handlingskraft. En hög andel obehöriga lärare på en skola innebär en risk för hög omsättning på lärare - något som går ut över eleverna då de inte får en sammanhållen undervisning. Dessutom är rollen som obehörig lärare i sin tur otrygg när det kommer till anställningsformen.

Det finns många olika vägar att gå för att stödja obehöriga lärare att bli ämnesbehöriga. Många obehöriga lärare har lång praktisk erfarenhet som lärare vilket staten bättre skulle kunna hitta valideringsformer för. Inte ovanligt är att obehöriga lärare själva har tagit initiativ till att gå distansutbildningar för att nå teoretisk behörighet. I sådana fall finns i många kommuner/rektorsområden ett kommunalt stöd för att hjälpa till med studiefinansieringen, tex fri kurslitteratur, fria resor till distansutbildningar eller/och att för varje 7,5 högskolepoäng ge den studerande ett antal undervisningsfria dagar per läsår utan avdrag på lön

Sala kommun skulle med strategiska kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare kunna få dem att stanna i skolan och därmed ge både elever och lärare en större trygghet i undervisningen och anställningen.

Jag yrkar på att

Sala kommun inför kompetenshöjande stödinsatser för anställda ämnesbehöriga lärare

Per-Olov Rapp (S)

§ 44

Motion om att stödja kompetenshöjning för obehöriga lärare

BAKGRUND

I en motion till fullmäktige, yrkar Per-Olov Rapp (S) att Sala kommun inför kompetenshöjande stödinsatser för anställda ämnesobehöriga lärare.

Motionären menar att utbildade lärare är viktigt för kvaliteten i undervisningen och för elevers trygghet och rättigheter.

Många kommuner ger ett kommunalt stöd för att hjälpa till med studiefinansiering, till exempel genom fri kurslitteratur, fria resor till distansutbildningar och ett visst antal undervisningsfria dagar per läsår med avdrag för kön.

Sala kommun skulle med strategiska kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare kunna få dem att stanna i skolan och därmed ge både elever och lärare en större trygghet i undervisningen och anställningen.

Beredning

Yttrande per den 9 juni 2020.

Motion om att stödja kompetenshöjning för obehöriga lärare.

Benny Wetterberg, utvecklingschef, har deltagit i ärendets behandling.

Yrkanden

Bengt Larsson (C) yrkar att Skolnämnden beslutar att överlämna Barn och Utbildnings yttrande som sitt eget till Kommunstyrelsen samt att Skolnämnden anser motionen besvarad.

Per-Olov Rapp (S) yrkar

att bifalla motionen.

Hanna Westman (SBÄ), Stefan Axinge (S) samt Louise Eriksson (SD) yrkar bifall till Per-Olov Rapps (S) yrkande.

Proposition

Ordförande ställer eget förslag mot Per-Olov Rapps (S) yrkande och finner Per-Olov Rapps (S) förslag bifallet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar

att bifalla motionen.

Utdrag

Kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande

Yttrande angående motion om kompetenshöjning för obehöriga lärare

BAKGRUND

I en motion till fullmäktige, yrkar Per-Olov Rapp (S) att Sala kommun inför kompetenshöjande stödinsatser för anställda ämnesobehöriga lärare.

Motionären menar att utbildade lärare är viktigt för kvaliteten i undervisningen och för elevers trygghet och rättigheter.

Många kommuner ger ett kommunalt stöd för att hjälpa till med studiefinansiering, till exempel genom fri kurslitteratur, fria resor till distansutbildningar och ett visst antal undervisningsfria dagar per läsår med avdrag för kön.

Sala kommun skulle med strategiska kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare kunna få dem att stanna i skolan och därmed ge både elever och lärare en större trygghet i undervisningen och anställningen.

Yttrande

Barn och Utbildning är en lärande organisation och lägger stor vikt vid att medarbetare vill lära sig mer och utvecklas i sitt arbete.

Därför ska initiativ till vidareutbildning ses som något positivt och bra, och i bedömningarna väga tyngre än de eventuella organisatoriska problem som kan uppstå då medarbetare behöver vara frånvarande för studier. Det gäller i synnerhet sådana studier som har koppling till arbetsuppgiften.

Det förhållningssättet är också en del i strävan att vara en attraktiv arbetsgivare.

Barn och Utbildning förhåller sig till detta inom ramen för allmänna avtalet AB §7, avtalet med lärarorganisationerna, (bilaga M) och dess skrivningar om kompetensutveckling samt de överenskommelser som finns lokalt i Sala som ger arbetsgivaren rätt att exempelvis ange särskilda villkor för lön för den som beviljats studieledighet. (Personalhandboken)

I den tolkning som rektorerna tillsammans gjort som vägledning för en likvärdig bedömning framgår att grundläggande behörighetsgivande utbildningar inte skall bekostas av arbetsgivaren, exempelvis lärarutbildning eller motsvarande. Det är individens eget ansvar. Alla medborgare har likvärdiga möjligheter att söka bidrag och lån för sådant, exempelvis genom CSN.

Undantag för Barn och Utbildnings och rektorernas ståndpunkt i detta kan gälla specifika villkor vid utbildningar enligt samverkansavtal mellan kommun/kommuner och utbildningsanordnare, exempelvis universitet och högskolor. Det finns idag enstaka medarbetare som ingår i sådana avtal och till

Barn och utbildning

hösten 2021 finns ett mer omfattande avtal med Mälardalens högskola om lärarutbildning kombinerat med anställning och därmed lön.

Av rektorernas gemensamma överenskommelse om vägledning för likvärdig bedömning framgår också att arbetsgivaren vid poänggivande högskoleutbildning kan stå för nödvändig litteratur, enstaka utbildningstillfällen på arbetstid och rimliga resekostnader.

Villkoren kan förenas med krav på motprestation, exempelvis att utbildningen är en del av det kollegiala lärandet, där kunskapen från utbildningen ska spridas till flera. De kan ske genom krav på dokumentation, ansvar för programpunkt under utbildningsdagar och liknande, eller processarbete i arbetslaget.

I praktiken finns alltså redan stöd för kompetenshöjande insatser för obehöriga lärare och som är förankrade i standardprocesser för en likvärdig bedömning av hur dessa skall tillämpas.

Barn och Utbildning uppfattar att detta är ett väl fungerande system som också snabbt kan anpassas till omvärldsförändringar. Konstruktioner för avtal med högskolor och universitet förändras kontinuerligt och ibland kopplas detta till möjliga statsbidrag av olika slag. Om tillämningen blir starkare detaljstyrd av politiska beslut, kan det innebära att möjligheten till anpassningar till nya förutsättningar blir svårare att göra, då processen blir mer komplicerad och kan dra ut på tiden.

Om man i motionen bortser från ordet "inför" i att-satsen och i övrigt tolkar den bokstavligt, kan det innebära att Barn och Utbildning får ett generellt uppdrag att arbeta med kompetenshöjande insatser för anställda ämnesbehöriga lärare.

Även om det inte är någon helt ny inriktning i de kompetenshöjande insatserna, så ger ett politiskt beslut signaler om vikten att arbeta vidare och ytterligare förstärka ambitionerna inom området.

Det är i så fall gynnsamt för verksamheten och kvalitetsutvecklingen i skolan.